ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **D. A. M.,** zastoupen Mgr. Pavlem Čižinským, advokátem, se sídlem Ječná 548/7, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 12. 2012, č. j. 61 Az 9/2010 - 60,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 12. 2012, č. j. 61 Az 9/2010-60, **se zrušuje,** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce D. A. M. se včas podanou kasační stížností domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by bylo zrušeno usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 12. 2012, č. j. 61 Az 9/2010 - 60, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě (dále též „krajský soud“) napadeným usnesením ze dne 7. 12. 2012, č. j. 61 Az 9/2010 - 60, zastavil řízení o žalobě D. A. M. proti rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále také „žalovaný“), ze dne 4. 6. 2010, č. j. OAM-78/ZA-06-P08-2009, kterým bylo rozhodnuto tak, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“), že se řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavuje podle § 25 písm. i) zákona o azylu, a deklarováno, že podání žaloby nemá v souladu s § 32 odst. 3 zákona o azylu odkladný účinek. Krajský soud v průběhu řízení o žalobě zjistil, že žalobce měl naposledy hlášen pobyt v Pobytovém středisku Havířov, které opustil dne 23. 6. 2012 a jeho současný pobyt není znám. Žalobce se tudíž nezdržuje v místě hlášeného pobytu a změnu pobytu neoznámil správnímu soudu.

Krajský soud proto v souladu s ust. § 33 písm. b) a e) zákona o azylu za použití ust. § 47 písm. c) s. ř. s. řízení zastavil, neboť přítomnost žalobce či alespoň jeho součinnost v tomto soudním řízení je nutná (objasnění poznatků o konkrétním prostředí a událostech).

Proti tomuto usnesení krajského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou obsahově opřel o důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., ačkoliv výslovně vytýká správnímu soudu porušení ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatel především namítl, že krajský soud po právní stránce chybně vyložil zákonné podmínky aplikace ust. § 33 zákona o azylu. Správní soud ho v rozporu se zákonem považoval za žadatele o udělení mezinárodní ochrany, kterým však nebyl v okamžiku podání žaloby ani později (po dobu dalšího řízení před soudem). Právní úprava ust. § 33 zákona o azylu sice vymezuje okruh důvodů pro zastavení soudního řízení, ale jen v případech žalob podanými žalobci, kteří jsou žadateli o udělení mezinárodní ochrany. Většina žalob ve věcech mezinárodní ochrany má odkladný účinek (s výjimkami uvedenými v § 32 odst. 3 zákona o azylu). Žaloba jím podaná však takový účinek neměla a nemá. Je tomu tak proto, že podal žalobu proti správnímu rozhodnutí o zastavení řízení podle ust. § 25 zákona o azylu, kde je odkladný účinek žaloby vyloučen právě již zmíněným ust. 32 odst. 3 zákona o azylu. Z tohoto důvodu proto nemohl být žadatelem o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 33 zákona o azylu, ale jen prostým žalobcem. Ostatně správní soud ani nepřiznal jeho žalobě odkladný účinek. Ust. § 33 písm. b) a e) zákona o azylu proto nelze aplikovat na řízení o žalobách, které nemají odkladný účinek. Z důvodu uvedených v ust. § 33 zákona o azylu proto nemůže být v jeho případě řízení zastaveno. Byť se argumentace slovem „žadatel“ může jevit formalistická, má své faktické opodstatnění. Je tomu tak proto, že by se dotčeným cizincům jinak upíralo právo na soudní přezkum správního rozhodnutí. Nemá-li totiž azylová žaloba odkladný účinek, žalobce nemá během soudního řízení právo pobývat na území České republiky. Žalobce má pak v zásadě jen na výběr, zda přejde do ilegality nebo se vrátí do své země. V prvním případě pak pobývá na území České republiky neoprávněně s hrozbou vyhoštění. V tom případě ale nemůže být na něm vyžadováno, aby hlásil místo svého pobytu Ministerstvu vnitra nebo správnímu soudu, protože v obou případech by byl vyhoštěn. Vrátil-li by se pak do země původu, vzniká otázka, měl-li by hlásit změnu pobytu do země původu, v níž ale často není jednoduché zjistit, kde cizinec skutečně přebývá. Tento stav ovšem nabývá důležitosti právě v posuzované věci, kde sám krajský soud tvrdí, že přítomnost žalobce či alespoň jeho součinnost v soudním řízení je nutná. Pokud by tedy odcestoval do země původu, byla by jeho přítomnost či součinnost v soudním řízení velmi obtížná. Postup podle ust. § 33 zákona o azylu je v jeho případě nepřijatelný i z praktického hlediska, protože jako žalobce měl v řízení o žalobě svého zástupce, který je advokátem. Je proto třeba v těchto případech interpretovat ust. § 33 zákona o azylu doslovně až restriktivně. V řešení této otázky je nutno spatřovat i přijatelnost kasační stížnosti ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. Ostatně je třeba namítnout i to, že krajský soud v napadeném usnesení nijak neuvádí, jak postupoval při zjišťování jeho místa pobytu jako žalobce, a odkdy počítal 90 denní lhůtu, což také zakládá nepřezkoumatelnost rozhodnutí ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2004, sp. zn. 4 Azs 165/2004.

Žalované Ministerstvo vnitra v písemném vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že krajský soud postupoval řádně podle ust. § 33 písm. b) a e) zákona o azylu ve spojení s ust. § 47 písm. c) s. ř. s. a řízení o žalobě D. A. M. právem zastavil. Je tomu tak proto, že se stěžovatel nezdržoval v místě hlášeného pobytu a jeho změnu správnímu soudu neoznámil. Stěžovatel je osobou žádající opakovaně o udělení mezinárodní ochrany, který byl proto seznámen se zákonnou úpravou. Navíc byl zastoupen advokátem, jež ho měl upozornit na všechna úskalí spojená se zdržováním se na neznámém místě bez informace správního soudu o takovém postupu. Vůbec se pak nedá hovořit o porušení práva stěžovatele na soudní přezkum. V předchozích dvou řízeních se jeho případem zabýval nejen správní orgán, ale opakovaně krajský soud i Nejvyšší správní soud. Zástupce stěžovatele v kasační stížnosti vychází z neplatné a neúčinné právní normy, když se dovolává 90 denní lhůty a cituje judikát Nejvyššího správního soudu vztahující se k již neexistující právní úpravě. Novelou zákona o azylu č. 350/2005 Sb. byla totiž z ust. § 33 vypuštěna 90 denní lhůta, která již tedy není obsažena v platném znění § 33 zákona o azylu. Právní názor zástupce stěžovatele odporuje i konstantní a nepřekonané judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. usnesení ze dne 1. 11. 2012, sp. zn. 2 Azs 8/2012 a usnesení ze dne 4. 10. 2012, sp. zn. 7 Azs 27/2012), v nichž Nejvyšší správní soud vztahuje úpravu ust. § 33 zákona o azylu i na stěžovatele ve věci mezinárodní ochrany, kteří rovněž nejsou v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Vzhledem k tomu, že pobyt stěžovatele nelze zjistit a zástupce stěžovatele tuto skutečnost připouští, žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti zastavil podle ust. § 33 písm. b) zákona o azylu ve spojení s ust. § 47 písm. c) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud se po konstatování přípustnosti kasační stížnosti zabýval ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39. Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti) je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. O zásadní právní pochybení se pak v konkrétním případě může jednat i tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu a b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud má za to, že kasační stížnost stěžovatele svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy. Napadený rozsudek krajského soudu nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu ohledně náležitostí řádného odůvodnění soudního rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52, dostupný na www.nssoud.cz) a nelze vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení krajského soudu, při vázanosti rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační

stížnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.), přihlíže i k vadám řízení před soudem, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé a k nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí (§ 109 odst. 3 věta za středníkem s. ř. s.), a dospěl k závěru, že toto usnesení je třeba zrušit, a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění napadeného usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 12. 2012, č. j. 61 Az 9/2010 - 60, vyplývá, že krajský soud odůvodnil zastavení řízení o žalobě D. A. M. proti rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 4. 6. 2010, č. j. OAM-78/ZA-06-P08-2009, velmi stroze jednou větou: „Vzhledem k tomu, že v dané věci se žalobce nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil, soud v souladu s ust. § 33 písm. b a e) zák. č. 325/1999 Sb. (zákona o azylu) a ust. § 47 písm. c) zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, řízení zastavil“. Z odůvodnění dále vyplývá, že tehdejší žalobce měl naposledy hlášen pobyt v Pobytovém středisku Havířov, které dne 23. 6. 2012 opustil a jeho současný pobyt není znám.

Podle ust. § 33 zákona o azylu soud řízení zastaví, jestliže a) žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v průběhu řízení zemřel, b) nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany (žalobce), c) žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v průběhu řízení neoprávněně vstoupil na území jiného státu, d) žadateli o udělení mezinárodní ochrany (žalobci) bylo v průběhu řízení uděleno státní občanství České republiky, nebo e) žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil.

Z uvedeného vyplývá, že pod písm. a), c) a d) § 33 zákona o azylu jsou uvedeny skutečnosti objektivní povahy (smrt žadatele, neoprávněný vstup na území jiného státu a udělení státního občanství České republiky) a pod písm. b) a e) § 33 zákona o azylu pak skutečnosti související s místem pobytu žadatele.

Ze srovnání znění písm. b) a e) § 33 zákona o azylu, která jsou v této věci rozhodující pro posouzení zákonnosti důvodu zastavení řízení, však není *prima facie* zřejmé, jaký je mezi oběma ustanoveními vzájemný vztah. Objasnění této otázky je přitom nadmíru významné, protože nejde o problém jednoduchý a o totožná ustanovení (každé má svůj význam z hlediska dokazování skutkových okolností, zásadních pro pozdější právní posouzení věci).

Krajský soud nevěnoval uvedené otázce potřebnou pozornost.

Z napadeného usnesení krajského soudu je zřejmé jen to, že stěžovatel opustil dne 23. 6. 2012 poslední pobyt v Pobytovém středisku Havířov a jeho další pobyt není znám. Není z něho však již jasné, z jakého důvodu vlastně došlo k zastavení řízení. Na první pohled z odůvodnění usnesení krajského soudu vyplývá, že správní soud zastavil řízení podle obou ust. § 33 písm. b) i e) zákona o azylu [arg. soud v souladu s ust. § 33 písm. b) a e) zákona o azylu řízení zastavil]. Oba tyto důvody zastavení, jež nejsou stejné a nepřekrývají se, však nejsou vůbec rozvedeny a osvětleny po skutkové a právní stránce. Na druhé straně z konstatování krajského soudu „žalobce se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil“ možno naopak dovozovat, že k zastavení řízení došlo jen z důvodu uvedeného v § 33 písm. e) zákona o azylu. Tento vývod však také není

odůvodněn po skutkové a právní stránce [navíc by pak zůstalo vůbec neodůvodněné použití ust. § 33 písm. b) zákona o azylu]. Zastavení řízení podle písm. b) je přitom vázáno na nezjištění místa pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany (žalobce), a podle písm. e) na nezdržování se uvedeného žadatele v místě hlášeného pobytu a neoznámení jeho změny soudu. Nezjištění místa pobytu stěžovatele, resp. úkony směřující k jeho zjištění [§ 33 písm. b) zákona o azylu], resp. nezdržování se stěžovatele v místě hlášeného pobytu a neoznámení jeho změny soudu [§ 33 písm. e) zákona o azylu], včetně skutkových zjištění a právního posouzení ale nebyly předmětem přezkumné činnosti krajského soudu, ačkoliv právě uvedené skutečnosti byly rozhodovacími důvody ohledně zastavení řízení o žalobě.

Z napadeného usnesení není tedy zřejmé, které skutečnosti vzal krajský soud za prokázané, a ze kterých skutečností vycházel pro svůj závěr o tom, že podmínky ust. § 33 zákona o azylu byly splněny. Správní soud se omezil jen na zcela nepřezkoumatelné konstatování „Vzhledem k tomu, že v dané věci se žalobce nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil, soud v souladu s ust. § 33 písm. b a e) zák. č. 325/1999 Sb. (zákona o azylu) a ust. § 47 písm. c) zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, řízení zastavil“.

Uvedené deficity, které mají za následek nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí krajského soudu pro nedostatek důvodů, ale i pro nesrozumitelnost, mají dopad do ústavní roviny. Je tomu tak proto, že odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví o zastavení řízení z důvodu uvedeného v ust. § 33 zákona o azylu, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval správní soud při zjišťování rozhodných skutečností pro použití tohoto způsobu skončení řízení o žalobě, nevyhovuje nejen zákonným požadavkům na obsah odůvodnění, ale v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje i do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena. Z odůvodnění rozhodnutí správního soudu proto musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Nepřezkoumatelné rozhodnutí nedává dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, nález Ústavního soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a nález Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I ÚS 741/06, vše dostupné na www.nalus.usoud.cz).

Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že krajský soud při svém rozhodování dne 7. 12. 2012 nevycházel z dřívějšího zásadního judikatorního rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2009, č. j. 1 Azs 38/2009-48, dostupného na www.nssoud.cz, který řešil právě otázku vztahu ust. § 33 písm. b) zákona o azylu a ust. § 33 písm. e) téhož zákona a zákonných znaků obou důvodů zastavení řízení. Z tohoto rozsudku vychází i právní věta, kterou vyslovil Nejvyšší správní soud v tomto znění : *„Ustanovení § 33 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, lze aplikovat jen na situace, kdy žadatel o udělení mezinárodní ochrany změní místo hlášeného pobytu v souladu s § 77 téhož zákona, neoznámí tuto změnu soudu a současně se na novém místě hlášeného pobytu nezdržuje“.*

Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku ze dne 21. 8. 2009 vyslovil následující závěry:

„Podle § 33 písm. b) soud řízení zastaví, jestliže *nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany*. Ve vztahu k tomuto ustanovení existuje konstantní judikatura zdejšího soudu, určující jaké úkony musí soud učinit, aby mohl dovodit, že není možné zjistit místo pobytu žadatele (srov. např. rozsudek ze dne 26. 5. 2005, č. j. 7 Azs 271/2004 - 58, publ. pod č. 707/2005 Sb. NSS). Podle této judikatury nemožnost zjistit místo pobytu žadatele o udělení azylu ve smyslu § 33 písm. b) zákona o azylu je dána jen tam, kde *„krajský soud vyvíjel požadované úsilí ke zjištění místa pobytu žadatele (zjištění hlášeného místa pobytu v evidenci cizinecké a pohraniční policie, doručení soudních písemností soudním doručovatelem nebo orgány justiční stráže, prostřednictvím držitele poštovní licence nebo příslušného policejního orgánu, apod.) a přes toto úsilí a případné další pátrání v příslušných evidencích, např. úřadů práce, Rejstříku trestů, Vězeňské služby, pobyt žadatele nebyl zjištěn a zůstal zcela neznámý.*“Citovaná judikatura je zcela v souladu i se záměrem zákonodárce. V důvodové zprávě k návrhu zákona vyhlášeného pod č. 519/2002 Sb., jímž byl obsah nynějšího písm. b) jako tehdy jediný zvláštní důvod k zastavení řízení soudem (dle tehdejší úpravy s požadavkem trvání 90 dnů) do zákona o azylu vložen (sněmovní tisk 69/0, dostupný na digitálním repozitáři www.psp.cz), je uvedeno: *V návaznosti na úpravu § 47 písm. c) soudního řádu správního se navrhuje, aby soud řízení o žalobě zastavil, pokud místo pobytu žadatele o udělení azylu nelze zjistit. Ve smyslu § 29 odst. 3 o. s. ř., ve spojení s § 64 soudního řádu správního, soud ustanoví žalobci neznámého pobytu opatrovníka; ochranu žadatele o azyl před náhodným nezastižením dále zaručuje devadesátidenní lhůta, po jejímž uplynutí by teprve soud mohl řízení zastavit.* Z judikatury NSS k § 33 zákona o azylu je zřejmé, že § 33 písm. b) se vztahuje jak na osoby s hlášeným pobytem ve smyslu § 77 zákona o azylu, tak na osoby bez takovéhoto pobytu (takto již rozsudek ze dne 16. 3. 2004, č. j. 2 Azs 41/2003 - 42, publ. pod č. 729/2005 Sb. NSS, případně rozsudek ze dne 31. 3. 2004, č. j. 7 Azs 62/2003 - 55; tato judikatura je následována též po novelizaci § 33, srov. např. rozsudek NSS ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 1/2009 - 83).

Podle § 33 písm. e) zákona o azylu soud řízení zastaví, jestliže se žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) *nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil*. Podle důvodové zprávy k návrhu zákona vyhlášeného pod č. 350/2005 Sb., jímž bylo cit. ustanovení do zákona o azylu vloženo (sněmovní tisk 882/0, dostupný na digitálním repozitáři www.psp.cz), důvod pro zastavení soudního řízení spočívá v tom, že *poměrně vysoký počet žalobců (žadatelů o azyl) po podání žaloby se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a soudy mají velké problémy s doručováním*. Navrhované ustanovení sankcionuje neoznámení změny **hlášeného pobytu** soudu (zvýraznění doplněno). Ustanovení tudíž podle důvodové zprávy zřejmě mělo dopadat na situace, v nichž žadatel (nyní žalobce) v průběhu řízení před soudem využije možnosti dané § 77 zákona o azylu a změní svou adresu hlášeného pobytu, novou adresu však neoznámí soudu. Tento záměr je v souladu i s principem racionálního zákonodárce, protože předpokládá dopad tohoto ustanovení na jiné situace, než situace uvedené pod § 33 písm. b) zákona o azylu. Samotný text § 33 písm. e) zákona o azylu je ovšem vnitřně rozporný a těžko srozumitelný. Pro zastavení řízení totiž kumuluje dvě podmínky (srov. užitou spojku „a“), a to jednak nezdržování se v místě hlášeného pobytu, jednak neohlášení jeho změny, což jsou dvě odlišné situace. Pokud se totiž žadatel nezdržuje v místě hlášeného pobytu, ale zdržuje se na jiné adrese, přičemž nepostupoval v souladu s § 77 zákona o azylu, nedošlo ke změně hlášeného pobytu (srov. užité slovo „jeho“), jíž by měl soudu oznámit. Pokud by naopak

změnu oznámil, je lhostejné, zda se na novém místě hlášeného pobytu zdržuje, protože není splněna podmínka druhá (žadatel změnu ohlásil). Na důvodovou zprávou předpokládanou situaci ustanovení nemůže dopadat, neboť zdržuje-li se žadatel v novém místě hlášeného pobytu, které neoznámil soudu, pak opět není splněna podmínka první, protože místo hlášeného pobytu má žadatel o udělení mezinárodní ochrany vždy jen jedno. Jazykovým výkladem tak lze dospět k závěru, že § 33 písm. e) zákona o azylu lze aplikovat jen na situace, kdy žadatel změní místo hlášeného pobytu v souladu s § 77 zákona o azylu, neoznámí jeho změnu soudu a ještě se na něm nezdržuje. Aby bylo možné vykládat uvedené ustanovení v souladu se záměrem zákonodárce, nesmělo by být vázáno na zdržování se v místě hlášeného pobytu, ale v dosavadním (příp. předchozím) místě hlášeného pobytu. Sám zákonodárce však v důvodové zprávě uvádí, že účelem cit. ustanovení je sankcionovat žadatele, a proto je jakékoli výkladové rozšiřování dopadů tohoto ustanovení k tíži adresátů zcela vyloučeno. Tato interpretační úvaha platí tím spíše, že povinnost okamžitě oznámit nové místo pobytu soudu žadateli zákon o azylu ani jiná právní norma výslovně neukládá [vyjma nepřímo vyjádřené povinnosti v § 33 písm. e)] a o této povinnosti není ani v řízení poučen. Protože zákon nedává žadateli ke splnění této povinnosti jakoukoli, byť i jen krátkou lhůtu, automaticky pojatá sankce v podobě okamžitého zastavení soudního řízení by byla zcela nepřiměřená povaze věci. Navíc nutno zdůraznit, že extenzivním výkladem § 33 písm. e), tedy výkladem, který provádí krajský soud, by buď byla zcela popřena možnost aplikace § 33 písm. b), které by se stalo zbytečným, nebo by se obě ustanovení dostala přinejmenším do postavení konkurence. Bylo by totiž v podstatě na libovůli soudu, které ustanovení pro zastavení řízení použije. Mechanicky pojímaná aplikace by pravděpodobně vedla ke zbytečnosti existence § 33 písm. b), ovšem také ke snížení standardu ochrany procesních práv žalobců, garantovaných mj. judikaturou cit. v bodě 0. To by ovšem opětovně bylo v rozporu s úmyslem racionálního zákonodárce, který zamýšlel novelou č. 350/2005 Sb. doplnit existující možnosti pro zastavení řízení krajským soudem, a současně dnešním ustanovením § 33 písm. b) po určité modifikaci uznal důvod pro zastavení řízení ve smyslu dřívějšího znění § 33.

V posuzovaném případě byl stěžovatel do svého propuštění 16. 11. 2008 umístěn v zařízení pro zajištění cizinců, kde neměl ohlašovací povinnost ohledně místa svého pobytu (§ 95 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky), a po propuštění nebyl v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, protože žaloba v jeho případě neměla odkladný účinek (§ 32 odst. 3 zákona o azylu). Stěžovatel tedy od propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců neměl místo hlášeného pobytu ve smyslu § 77 zákona o azylu, a to tím spíše, že mu byl policií udělen toliko výjezdní příkaz k opuštění republiky. Jelikož stěžovatel neměl místo hlášeného pobytu ve smyslu § 77 zákona o azylu, nemohl se na něm nezdržovat ani si jej změnit, a proto v jeho případě nebyla splněna ani jedna z podmínek pro užití § 33 písm. e) zákona o azylu. Krajský soud proto pochybil, neboť na věc aplikoval nesprávnou právní normu“.

Nejvyšší správní soud proto zrušil z výše uvedených důvodů (nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů a pro nesrozumitelnost) kasační stížností napadené usnesení krajského soudu, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

V tomto řízení bude na krajském soudu, aby se znovu zabýval zákonnými podmínkami nutnými pro zastavení řízení ve smyslu ust. 33 zákona o azylu. Pokud dospěje k závěru, že jsou splněny podmínky pro tento způsob skončení řízení, musí krajský soud rozlišit přezkoumatelným způsobem, zda jde o důvod uvedený v písm. b) či o důvod uvedený v písm. e). Předtím musí pochopitelně učinit potřebná skutková zjištění a jejich právní posouzení ve smyslu citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2009, č. j. 1 Azs 38/2009 - 48. V zájmu přesvědčivosti rozhodnutí nemohou stranou pozornosti krajského soudu zůstat ani nevypořádané námitky stěžovatele obsažené v kasační stížnosti, týkající se jeho postavení (žadatel o udělení mezinárodní ochrany, resp. žalobce). Třeba však zdůraznit, že v této věci učinil stěžovatel návrh na přiznání odkladného účinku žalobě již dne 28. 6. 2010, a to přímo v žalobě, ale ze spisu nevyplývá, že by o tomto návrhu bylo rozhodnuto. Jinak se uvedenou problematikou žadatele o udělení mezinárodní ochrany zabýval i Ústavní soud v nálezu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06 zejména v bodu 11 odůvodnění tohoto nálezu.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti rozsudkem bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 2 s. ř. s.

Krajský soud rozhodne v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** žádné opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. února 2013

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu